

Pieksämäen seudun maaseutuseura ry

Pieksämäen seudun maaseutuseura teki Niskamäen ja Venetmäen seudun vakituisille ja kesäasukkaille kyselyn, minkä avulla on tarkoitus kehittää kylien toimintaa. Kyselyn tulokset annetaan kylien käyttöön hyödynnettäväksi. Kyselyn tulokset annetaan kunnalle ja hyödynnetään myös Tulevaisuus-talkoot hankkeessa ja Pesti-hankkeessa työmahdollisuuksien kartoittamisessa.

Venetmäen kyläkysely 2000

Lomakkeita lähetettiin 180 kpl
Täytettyjä palautettiin 41 kpl

Vastaajista enemmistö oli eläkkeellä olevia, jotka omistavat kesämökin Venetmäen kylän alueella.

Vakituisten asukkaiden innokkuus vastaamiseen oli laimeata. Pääosin palautetta tuli heiltä jotka ovat aktiivisessa toiminnassa tälläkin hetkellä. Nuorten mielipiteitä tuli kohtalaisesti mutta ei paljoakaan tulevaisuuden näkymiä.

Päivähoito tarvetta ei ilmennyt. Nuorille on jonkun verran harrastus mahdollisuuksia tarjolla kylällä. Erikoisempia harrastepaikkoja haetaan taajamasta. Kesä asukkaat olisivat kiinnostuneita lapsille ja nuorille järjestettävästä kesätoiminnasta. Elokuvia, luontoretkeilyä ja vaelluksia.

Paikallisten nuorien tulevaisuuden suunnitelmissa on saada ammatti, työpaikka, perhe ja pitkä ikää. Opiskelut jatkuu vieraalla paikkakunnalla.

Asiointiavun tarvetta on jonkin verran. Asiointivuoron kehittämistä tarvetta kerran viikossa. Palveluntarjoajia löytyisi omalta kylältä, ystävänpalvelua ja päiväkahviseuraa, kotipalvelua, asiointiapua, lumitöitä ja polttopuuhuoltoa, siivousapua.

Kylällä harjoitettavaa yritystoimintaa

- Maidontuotanto
- Metsätalous
- Pienimuotoista mansikanviljelyä
- Viinimarja tuotanto
- Kalanviljely
- Luonnon yrttien keräilyä
- Moottorisahaveistäjä
- Käsityöntekijöitä

Toimitiloja yrittäjillä on pääosin riittävästi, jonkun verran lisätilan tarvetta.

Lisätyöntekijöiden tarve on tilapäistä ja ajoittuu kesäaikaan. Seuraavalle 5-vuotiskaudelle on osalla laajentamissuunnitelmia tai nyky tasolla pitämistä. Lopettajia on yksi.

Mahdollisuuksia palvelun tarjoamiseen:

- Alihankintatöinä tietokoneella kirjoittamista.
- Lumenaurasta, kaivuutöitä ym. traktoritöitä.
- Vyöhyketerapiaa.
- Työnäytöksiä ja maataloihin tutustumista (tautiriski ?)

Halukkuutta tuotteiden ja yritystoiminnan esittelyyn yhteistoiminnassa toisten yrittäjien ja tuotteiden myyjien kanssa.

Halukkuutta ja mahdollisuuksia on suoramyynnin järjestämiseen, mansikoita, yrttejä, käsitöitä, juustomaitoa, polttopuita ja multaa, hiekkaa, ja palanutta karjanlantaa.

Mitä tuotteita haluttaisi yrittäjiltä ostaa:

- Polttopuita
- Lumenaurausta
- Rakennustarvikkeita
- Remonttiapua
- Kuljetus ja kaivutöitä
- Kampaamopalvelut
- Hieronta
- Multaa

Kädentaitajilla on tällä hetkellä suoramyyntiä ja yhteismyyntiin on kiinnostusta. Halukkuutta on tehdä tilaustöitä, alihankintatöitä ja järjestää kurssitoimintaa. Muutamalta kesäasukkaalta löytyy myös kiinnostusta kurssitoiminnan järjestämiseen, maalausta, valo- ja videokuvausta, sähköistä viestintää.

Kotitaloudet ovat paljolti omavaraisia, mutta kysyntää suoraan tuottajilta ostamiseen on. Kaikkia muita tuotteita on tarjolla mutta ei lihaa suoramyynnissä.

Mitä oltaisiin valmiita ostamaan tuottajilta / tuottajat myymään

- Perunoita, juureksia, tomaatit vihannekset ym.
- Marjoja, sieniä ym.
- Kalaa, riistaa ym.
- Jyviä, jauhoja, suurimoita.
- Leipää ja erilaisia leivoinaisia
- Juustomaitoa, kananmunia ja lihaa
- Hunajaa, yrttejä ym.
- Luomuna edellä olevia tuotteita

Halukkaita ihmisiä on tuottamaan ja ostamaan paikallisia tuotteita. Ostaja ja tuottaja olisi saatava kohtaamaan. Suoramyynnistä on molemmat osapuolet kiinnostuneita ja sitä harjoitetaankin jossakin muodossa.

Matkailun kehittäminen nähtäisiin yhtenä mahdollisuutena:

- Olisi halukkuutta vuokrata kesämökkiä osaksi aikaa kesää.
- Pyhäjärvestä haluttaisi istutuksilla parempi kalajärvi.
- Näkötorni Koiselän mäelle.
- Vene tai kalastusretkiä Pyhäjärvelle (nuotanveto)
- Vaellusreitti Uhnion mäelle
- Yhteinen uimaranta pukukopilla/wc
- Kesäkioski asemanseudulle/ käsityökauppa kädentaitajille
- Museokierros kylän vahoista rakennuksesta esim. nuoria töihin
- Esittelyä kylän käsitöistä, yrttikasvatuksista ym.
- Opastaulua kertomaan kylästä

Miten kylää pitäisi kehittää:

- Rakentaa sillat kylillä asuvien ihmisten välille
- Saada uusia asukkaita
- Kylän markkinoiminen
- Yhteistoimintaa yhteisesti keskustellen
- Seuratoiminta kehittää vanhaa kulttuuria
- Nuorille ohjattua toimintaa
- Tietoa palveluista

Mitä palveluita haluttaisi kylälle

- Asiointiliikenne vakituisesti asuville, liikenne yhteydet
- Kauppa-auto/ kesäkioski kesällä
- Koulu- kauppa- posti
- Suoramyyntipiste
- Virkistysmatkoja
- Kesätapahtumia, lauluiltoja, kesätansseja
- Kiskobussi liikenne Jyväskylä- Pieksämäki
- Kiertävä kyläapulainen tai mies (varustettuina traktorilla, moottorisahalla ym.)
- Toimintapaikka (kesät- talvet lämmin tila)
- Jätehuolto, vesiverkko ja sähköistäminen (kesämökit vakituisiksi asunnoksi)

Mielipiteet tieverkosta:

Aina parantamisen varaa on. Venetmäki- Kylmämäki tien kunnossa pito ja parannus toimenpiteet nousi tärkeimmäksi, tielle pitäisi tehdä jotakin. Kestopäällystettä kaivattaisiin. Lanauksia pitäisi tehdä useammin ja talvi hiekoituksen tarve on noussut vahvasti esille.

Harrastus mahdollisuudet:

Kiinnostusta olisi konserteista, teattereista, lauluilloista, keskustelutilaisuuksista, koulutuksesta ja kesä tansseista. Lapsille on tällä hetkellä talvitoimintaa viikoittain riittävästi.

Kylälle toivottaisiin punttisalia, kudontapaikkaa talolle, pururata, kuntopolku, hiihtolatu, retkeilyseura, luonto- ja urheilutoimintaa.

Halukkuutta olisi toimia tilaisuuksien juontajana ja vetäjänä, runonlausuntaa ja toimihenkilönä. Tietotekniikkaan ja viestintään liittyvissä tilaisuuksissa opettajana tai ohjaajana.

Yhteistyö eritahojen kanssa kylällä:

Pyrittäisi kommunikoidaan ja järjestämään retkiä yhdessä. Purkamaan päällekkäisyyksiä ja tekemään yhdessä. Naisille omaa toimintaa. Toimihenkilöissä pidettävä kiertoa ja uusia houkuteltava mukaan.

Halukkuutta erilaisten projektien vetäjiksi ei ollut ja talkoo innokkuus oli heikohkoa.

Ajatuksia kyläyhdistysten toiminnasta, tehtävistä ja tarkoituksista:

- Toimintaa, tapahtumia , tunnetta naapureiden välille
- Yhteiseen hiileen puhaltamista
- Aktivoida kyläläisiä osallistumaan ja saada asukkaita paremmin sitoutumaan asuinseutuunsa
- Tiedottaminen, tehdä kylää tunnetuksi ja kylän kehittäminen
- Parantaa kylän oloa kyläläisten ja mökkiläisten tarpeita huomioiden
- Hyödyntää asukkaiden taidot kylän hyväksi
- Pitää kylä asuttuna
- Uusien asukkaiden ja kesäasukkaiden tutustuttaminen toisiinsa

Risuja ja ruusuja ja mitä unohtui?

- Ruusuja aktiivisesta toiminnasta ja kirpputorista
- Hyvä että tämän tapaista kylän kehittämistä on ruvettu miettimään ja etsitään uusia näköaloja.
- Kiitokset vetäjien aktiivisuudesta ja idearikkaudesta

Yhteenvetona:

Kyselyä pidettiin tarpeellisena.

Kylän kehittämiselle on tarpeita mutta pulaa on aktiivisista tekijöistä. Kuitenkin kesäasukkaiden kiinnostus alueensa kehittämiseen on varmaan otettava tekijä, mitä pitäisi hyödyntää. Samoin kesäasukkaiden ja vakituisten halukkuutta ostaa ja käyttää paikallisia tuotteita ja palveluja voitaisiin käyttää hyväksi uudenlaisen yrittämisen ja jatkojalostamisen kehittämiseen ja kylän asuttuna säilymiseen. Kylän väestörakenne on kehittymässä siihen suuntaan että yhä useampi hakee elantoaan muusta kuin peruselinkeinoista tai etsii lisäansioita tuotantosuuntansa lisäksi. Tärkeänä pidetään kylällä oman kokoontumispaikan säilyminen, harraste mahdollisuuksien kehittäminen ja perinnekulttuurin säilyttäminen, joista osa voisi toimia myös matkailun kehittämisenä. Palvelutason säilyttäminen on tarpeen, jotta vanhemmilla ihmisillä on mahdollisuus asua kotonaan. Liikenne järjestelyt ja tiestön kunnon kohentaminen, etenkin Venetmäki-Kylmämäki, on vakituksille asukkaille jokapäiväisen liikkumisen takia tärkeitä. Mahdollisuuksia saada kesäasunnoille sähköä mahdollistaisi vakituksien asumisen ja jätehuolto kysymys askarruttaa kesäasukkaita. Tänä päivän nuorien huomioiminen on tärkeää kylän elävänä jatkumisen kannalta, sekä uusien asukkaiden ja paluumuuttajien etsiminen. Nuoriso hakeutuu opiskelemaan muualle, mutta saadaanko luotua mahdollisuuksia muuttaa takaisin.

Tiedottamisen tarve on lisääntynyt ja sen pitäisi tavoittaa kattavasti.

Toivottavasti kyselyn tulokset antavat eväitä kylien toiminnan ja yrittämisen kehittämiseen. Pieksämäen seudun maaseutuseura pyrkii suorittamaan kyselyä myös muilla alueilla, palautteen myönteisyyden perusteella.